

Warszawa, 2. 03. 2015 r.

IV.7021.66.2014.MK

Pan Cezary Grabarczyk
Minister Sprawiedliwości*Wzmemoramy Panie Ministrze*

Od pewnego czasu prowadzona jest dyskusja na temat uprowadzeń dzieci przez jednego z rodziców, wbrew woli i wiedzy drugiego. Zazwyczaj łączy się ono z uniemożliwianiem kontaktu dziecka z osobami spoza rodziny uprowadzającego, czasem także z uchylaniem się od obowiązku szkolnego, unikaniem służb socjalnych czy sądów, wywiezieniem dziecka za granicę. Zjawisko to uzyskało medialną nazwę „porwań rodzicielskich” bądź „uprowadzeń rodzicielskich”. Dyskusja dotyczy między innymi interpretacji art. 211 ustawy z 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. z 1997 r., Nr 88, poz. 553 ze zm.), która w ujęciu orzecznictwa sądowego (zob. postanowienie SN z dnia 18 grudnia 1992 r., I KZP 40/92, Wokanda 1993, nr 2, s. 8; postanowienie SN z dnia 9 grudnia 2003 r., III KK 116/03, LEX nr 83761) powoduje, że podmiotem przestępstwa ujętego w tym przepisie nie może być rodzic dysponujący pełnią władzy rodzicielskiej. Powoduje to, że rodzice, od których dziecko zostało porwane, mają trudności z uzyskaniem pomocy od funkcjonariuszy policji czy innych organów państwa, wskazujących na brak zaistnienia przestępstwa i konieczność wszczęcia sądowego postępowania opiekuńczego w kwestii władzy rodzicielskiej. Sprawą „porwań rodzicielskich” zajmuje się obecnie Fundacja ITAKA Centrum Poszukiwań Ludzi Zaginionych.

Jak Rzecznikowi wiadomo, Minister Sprawiedliwości zajmował się problemem „porwań rodzicielskich”, inicjując między innymi badanie tej kwestii przez Instytut Wymiaru Sprawiedliwości.

Na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (j. t. Dz.U. z 2014 r., poz. 1648) uprzejmie proszę Pana Ministra o poinformowanie, jakie były do tej pory podejmowane czynności w tej kwestii oraz czy planowane są działania legislacyjne, mające na celu zmianę obecnie obowiązujących przepisów co do penalizacji „porwania

rodzicielskiego”, w tym np. zmianę zakresu podmiotowego art. 211 Kodeksu karnego, bądź inne działania w tej sprawie.

Zwracam się także z prośbą o załączenie do odpowiedzi kopii analiz, stworzonych na podstawie serii badań na temat „porwań rodzicielskich”, zrealizowanych w Instytucie Wymiaru Sprawiedliwości z inicjatywy Ministra Sprawiedliwości w latach 2013-2014, a przedstawianych na seminarium IWS 8 września 2014 r. Jak wynika z informacji na stronie internetowej Instytutu, analizy dotyczyły prawnorodzinnej oceny bezprawności zdarzeń, polegających na uprowadzeniu lub zatrzymaniu dziecka przez jego rodzica, interpretacji znamion ustawowego opisu przestępstwa z art. 211 KK, praktyki ścigania jego sprawców na tle badań akt sądowych i prokuratorskich oraz kryminalizacji zjawiska tzw. porwań rodzicielskich w systemach prawa karnego wybranych państw. Jedną z tych analiz było zapewne opracowanie Katarzyny Drapały i Konrada Buczkowskiego: „Porwania rodzicielskie. Analiza umorzeń i odmów wszczęcia postępowania w sprawach o przestępstwo z art. 211 KK” – o którego przesłanie również uprzejmie proszę.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich